

TÍTOI: NORMATIVA SOBRE ELS TREBALLS DE FINALITZACIÓ DE GRAU/TREBALLS DE FI DE MÀSTER EN

LA UNIVERSITAT D'ALACANT

Categoria: DISPOSICIONS GENERALS

Òrgan: Consell de Govern

Data d'aprovació: 30 d'octubre de 2012

NORMATIVA SOBRE ELS TREBALLS DE FINALITZACIÓ DE GRAU/TREBALLS DE FI DE MÀSTER EN LA UNIVERSITAT D'ALACANT

PREÀMBUL

El Reial Decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, indica que tots els ensenyaments oficials de grau conclouran amb l'elaboració i defensa d'un treball de finalització de grau, que ha de formar part del pla d'estudis. Així mateix estableix que els ensenyaments oficials de màster conclouen amb l'elaboració i defensa pública d'un treball de fi de màster. El treball de finalització de grau (d'ara endavant TFG) i el treball de fi de màster (d'ara endavant TFM) hauran de fer-se en la fase final del pla d'estudis i estar orientats a l'avaluació de competències associades al títol.

Aquesta normativa suposa un marc general per a tots els TFG/TFM realitzats en la Universitat d'Alacant, establint una homogeneïtat bàsica en l'organització i avaluació que garantisca la igualtat de drets i deures per al conjunt d'estudiants de la Universitat d'Alacant.

Article 1. Objecte i àmbit d'aplicació i desenvolupament

- 1. Aquesta normativa conté les directrius relatives a la definició, realització, defensa, qualificació i tramitació administrativa dels TFG/TFM inclosos en els diferents plans d'estudi de grau i màster, adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior, impartits per la Universitat d'Alacant.
- 2. En el cas dels títols de grau i màster interuniversitaris, aquesta normativa només serà aplicable a l'alumnat matriculat en la Universitat d'Alacant.
- 3. Cada junta de centre haurà de desenvolupar aquesta normativa per a adequar-la a les característiques pròpies de cadascun dels títols de grau i màster que s'impartisquen en el seu centre i als requisits establits en les memòries de verificació d'aquests.
- 4. Els aspectes relatius al reconeixement de les activitats del tutor o tutora, i a la participació en tribunals de TFG/TFM en la seua dedicació docent, hauran de fer-se constar en el pla docent de l'assignatura TFG/TFM d'acord amb el procediment que establisca el vicerectorat amb competències en ordenació acadèmica.

Article 2. Característiques del treball de fi de grau i del treball de fi de màster

1. El TFG/TFM serà un treball original, autònom i personal l'elaboració del qual podrà ser individual o coordinat, i que cada estudiant farà sota l'orientació d'un tutor o tutora que permetrà a l'alumnat mostrar de manera integrada els continguts formatius rebuts i les competències adquirides associades al títol de grau o màster universitari.

Titulo: NORMATIVA SOBRE LOS TRABAJOS DE FIN DE GRADO/TRABAJOS FIN DE MÁSTER EN LA UNIVERSIDAD

DE ALICANTE

Categoría: DISPOSICIONES GENERALES

Órgano: Consejo de Gobierno

Fecha de aprobación: 30 de octubre de 2012

NORMATIVA SOBRE LOS TRABAJOS DE FIN DE GRADO/TRABAJOS FIN DE MÁSTER EN LA UNIVERSIDAD DE ALICANTE

PREÁMBULO

El Real Decreto 1393/2007, de 29 de octubre, por el que se establece la ordenación de las enseñanzas universitarias oficiales, indica que todas las enseñanzas oficiales de grado concluirán con la elaboración y defensa de un trabajo de fin de grado, que ha de formar parte del plan de estudios. Asimismo establece que las enseñanzas oficiales de máster concluyen con la elaboración y defensa pública de un trabajo fin de máster. El trabajo de fin de grado (en adelante TFG) y el trabajo fin de máster (en adelante TFM) deberán realizarse en la fase final del plan de estudios y estar orientados a la evaluación de competencias asociadas al título.

La presente normativa supone un marco general para todos los TFG/TFM realizados en la Universidad de Alicante, estableciendo una homogeneidad básica en la organización y evaluación que garantice la igualdad de derechos y deberes para el conjunto de estudiantes de la Universidad de Alicante.

Artículo 1.- Objeto y ámbito de aplicación y desarrollo

- 1. Esta normativa contiene las directrices relativas a la definición, realización, defensa, calificación y tramitación administrativa de los TFG/TFM incluidos en los diferentes planes de estudio de grado y máster, adaptados al Espacio Europeo de Educación Superior, impartidos por la Universidad de Alicante.
- 2. En el caso de los títulos de grado y máster interuniversitarios, esta normativa sólo será de aplicación al alumnado matriculado en la Universidad de Alicante.
- 3. Cada Junta de Centro deberá desarrollar la presente normativa para adecuarla a las características propias de cada uno de los títulos de grado y máster que se impartan en su centro y a los requisitos establecidos en las memorias de verificación de los mismos.
- 4. Los aspectos relativos al reconocimiento de las actividades del tutor o tutora, y a la participación en tribunales de TFG/TFM en su dedicación docente, deberán hacerse constar en el Plan docente de la asignatura TFG/TFM de acuerdo con el procedimiento que establezca el vicerrectorado con competencias en ordenación académica.

Artículo 2.- Características del Trabajo Fin de Grado y del Trabajo Fin de Máster

1. El TFG/TFM será un trabajo original, autónomo y personal cuya elaboración podrá ser individual o coordinado, y que cada estudiante realizará bajo la orientación de un tutor o tutora que permitirá al alumnado mostrar de forma integrada los contenidos formativos recibidos y las competencias adquiridas asociadas al título de grado o máster universitario.

- 2. El TFG/TFM podrà establir diferents modalitats, tant experimentals com acadèmiques en tots els seus vessants, segons els diferents aspectes relacionats amb el títol, i segons l'orientació professional/investigadora/acadèmica en el cas del màster.
- 3. La càrrega de treball associada al TFG/TFM, relativa a l'alumnat, es correspondrà amb els crèdits ECTS que atorgue el pla d'estudis.
- 4. La realització del TFG/TFM podrà incloure, d'acord amb l'establit en el pla d'estudis, l'assistència a seminaris o un altre tipus d'activitats presencials que es consideren d'interès per a la realització d'aquest treball.
- 5. El TFG/TFM està protegit per la llei de propietat intel·lectual.

Article 3. Tutora o tutor acadèmic

- 1. Tots els TFG/TFM seran realitzats sota la supervisió d'una tutora o tutor acadèmic. Excepcionalment atenent a les característiques del TFG/TFM, es podrà autoritzar la cotutorització.
- 2. La seua tasca consistirà a orientar, assessorar i planificar les activitats de l'alumnat, fer un seguiment de les activitats durant el període de durada del treball a desenvolupar i col·laborar en tot allò que en permeta una bona consecució.
- 3. En els TFG/TFM fets en institucions o empreses externes a la Universitat d'Alacant, hi haurà la figura d'un cotutor o cotutora pertanyent a la institució o empresa. En aquests casos, la tutora o tutor acadèmic compartirà amb el cotutor les tasques de direcció i orientació de l'estudiant, i serà responsabilitat de la tutora o tutor acadèmic facilitar la gestió.
- 4. El departament a què estiga adscrita la tutora o tutor acadèmic serà responsable de la substitució d'aquest, temporal o permanent, quan es donen supòsits de baixa prolongada o es produïra la finalització de la relació contractual amb la Universitat d'Alacant.

Article 4. Matrícula

- 1. La matrícula del TFG/TFM es formalitzarà en els períodes establits en el calendari acadèmic de la Universitat d'Alacant.
- 2. Solament podrà matricular-se de l'assignatura TFG/TFM l'alumnat que complisca amb els requisits establits en el seu pla d'estudis.
- Article 5. Elecció i assignació del TFG/TFM i de la tutora o tutor acadèmic
- 1. L'assignació dels treballs proposats pels departaments, i sol·licitats per l'alumnat, es farà conforme al procediment que per a això establisca la junta de centre.
- 2. En cada centre es constituiran comissions de TFG/TFM, que per defecte seran les comissions acadèmiques de la de titulació (grau o màster). En qualsevol cas estarà formada almenys per tres docents de la titulació, i serà presidida pel seu coordinador o coordinadora. Aquestes comissions coordinaran i supervisaran tot el procés de realització del TFG/TFM i vetlaran per la qualitat i el nivell d'exigència que han de reunir aquests treballs.
- 3. Els departaments que impartisquen docència en la assignatura TFG/TFM, tenen l'obligació d'oferir propostes per a la realització dels

- 2. El TFG/TFM podrá contemplar distintas modalidades, tanto experimentales como académicas en todas sus vertientes, según los diferentes aspectos relacionados con el título, y según la orientación profesional/investigadora/académica en el caso del Máster.
- 3. La carga de trabajo asociada al TFG/TFM, relativa al alumnado, se corresponderá con los créditos ECTS que otorgue el plan de estudios.
- 4. La realización del TFG/TFM podrá contemplar, de acuerdo con lo establecido en el plan de estudios, la asistencia a seminarios u otro tipo de actividades presenciales que se consideren de interés para la realización de dicho trabajo.
- 5. El TFG/TFM está protegido por la Ley de Propiedad Intelectual.

Artículo 3.- Tutora o Tutor académico

- 1. Todos los TFG/TFM serán realizados bajo la supervisión de una tutora o tutor académico. Excepcionalmente atendiendo a las características del TFG/TFM, se podrá autorizar la cotutorización.
- 2. Su labor consistirá en orientar, asesorar y planificar las actividades del alumnado, realizar un seguimiento de las actividades durante el periodo de duración del trabajo a desarrollar, y colaborar en todo aquello que permita una buena consecución del mismo.
- 3. En los TFG/TFM realizados en instituciones o empresas externas a la Universidad de Alicante, existirá la figura de un cotutor o cotutora perteneciente a la institución o empresa. En estos casos, la tutora o tutor académico compartirá con el cotutor las tareas de dirección y orientación del estudiante, siendo responsabilidad de la tutora o tutor académico facilitar la gestión.
- 4. El departamento al que esté adscrita la tutora o tutor académico será responsable de la sustitución del mismo, temporal o permanente, cuando se den supuestos de baja prolongada o se produjera la finalización de la relación contractual con la Universidad de Alicante.

Artículo 4.- Matrícula

- 1. La matrícula del TFG/TFM se formalizará en los períodos establecidos en el calendario académico de la Universidad de Alicante.
- 2. Solo podrá matricularse de la asignatura TFG/TFM el alumnado que cumpla con los requisitos establecidos en su plan de estudios.
- Artículo 5.- Elección y asignación del TFG/TFM y de la tutora o tutor académico
- 1. La asignación de los trabajos propuestos por los departamentos, y solicitados por el alumnado, se realizará conforme al procedimiento que para ello establezca la Junta de Centro.
- 2. En cada centro se constituirán Comisiones de TFG/TFM, que por defecto serán las comisiones académicas la de titulación (grado o máster). En cualquier caso estará formada al menos por tres docentes de la titulación, y será presidida por el coordinador o coordinadora de la misma. Dichas comisiones coordinarán y supervisarán todo el proceso de realización del TFG/TFM y velarán por la calidad y el nivel de exigencia que han de reunir estos trabajos.
- 3. Los departamentos que impartan docencia en la asignatura TFG/TFM, tienen la obligación de ofertar propuestas para la realización de

TFG/TFM de manera que quede plenament coberta la docència de l'alumnat matriculat en l'assignatura TFG/TFM. En les propostes s'inclourà la línia de treball a seguir així com els objectius del TFG/TEM

- 4. La Comissió de TFG/TFM d'acord amb els terminis establits per la junta de centre, i amb anterioritat al semestre en el qual s'impartisca l'assignatura TFG/TFM, aprovarà i farà públic un llistat amb les línies i/o temes que l'alumnat pot optar per a la realització del TFG/TFM, el personal docent responsable de la seua tutela, el nombre d'estudiants que poden escollir-ho, i els criteris d'assignació. Així mateix elaborarà unes normes bàsiques d'estil, extensió i estructura dels TFG/TFM.
- 5. A través de la plataforma o del mecanisme establit a aquest efecte, l'alumnat podrà triar algun dels TFG/TFM oferits pels departaments.
- 6. Igualment, en el termini establit pel centre, cada estudiant podrà proposar un tema propi. Per a fer-ho formularà una sol·licitud que presentarà davant d'un dels departaments implicats en la titulació, que decidirà si avala la proposta i la integra en l'oferta de la qual es fa responsable. En el supòsit que un departament rebutjara la proposta realitzada, haurà de notificar-se aquesta circumstància a l'alumnat, amb indicació dels motius de la no-acceptació. En el cas de ser acceptada la proposta, el departament l'elevarà a la comissió de TFG/TFM.
- 7. Quan el TFG/TFM haja de fer-se en una empresa o institució externa a la Universitat d'Alacant, es farà constar adjuntant un informe del possible cotutor o cotutora en el qual manifeste l'interès pel projecte presentat.
- 8. La Comissió de TFG/TFM farà pública la relació provisional de cada estudiant amb el TFG/TFM i tutora o tutor acadèmic assignat. Així mateix, establirà el procediment per a la seua comunicació i un període de reclamacions.
- 9. Una vegada finalitzat el període de reclamacions, la comissió de TFG/TFM farà pública la relació definitiva. Qualsevol modificació posterior haurà de ser de comú acord entre l'alumnat i el professorat afectat, i haurà d'explicar l'autorització de la comissió.

Article 6. Tribunals dels TFG/TFM

- 1. Per a cada curs acadèmic, es constituiran per a cada grau o màster un o diversos tribunals avaluadors dels TFG/TFM en la forma que establisca la junta del centre.
- 2. El nombre de tribunals que haurà de constituir-se per a cada grau/ màster vindrà determinat pel nombre d'estudiants matriculats. La comissió de TFG/TFM fixarà el nombre màxim per tribunal i els criteris per a la seua constitució.
- 3. Cada tribunal estarà compost per tres membres titulars i tres suplents a designar d'entre el professorat de la titulació corresponent. Excepcionalment, podrà designar-se professorat d'altres títols o personal col·laborador extern amb titulació universitària, en els dos casos, mai més d'un per tribunal.
- 4. Per a establir la presidència i secretaria del tribunal avaluador s'utilitzarà el criteri de categoria docent i antiguitat.

Article 7. Exposició i avaluació dels TFG/TFM

los TFG/TFM de forma que quede plenamente cubierta la docencia del alumnado matriculado en la asignatura TFG/TFM. En las propuestas se incluirá la línea de trabajo a seguir así como los objetivos del TFG/TFM.

- 4. La Comisión de TFG/TFM de acuerdo con los plazos establecidos por la Junta de Centro, y con anterioridad al semestre en el que se imparta la asignatura TFG/TFM, aprobará y hará público un listado con las líneas y/o temas que el alumnado puede optar para la realización del TFG/TFM, el personal docente responsable de su tutela, el número de estudiantes que pueden escogerlo, y los criterios de asignación. Asimismo elaborará unas normas básicas de estilo, extensión y estructura de los TFG/TFM.
- 5. A través de la plataforma o del mecanismo establecido al efecto, el alumnado podrá elegir alguno de los TFG/TFM ofertados por los departamentos.
- 6. Igualmente, en el plazo establecido por el Centro, cada estudiante podrá proponer un tema propio. Para ello formulará una solicitud que presentará ante uno de los departamentos implicados en la titulación, que decidirá si avala la propuesta y la integra en la oferta de la que se hace responsable. En el supuesto que un departamento rechazara la propuesta realizada, deberá notificarse dicha circunstancia al alumnado, indicando los motivos de la no aceptación. En caso de ser aceptada la propuesta, el departamento la elevará a la Comisión de TFG/TFM.
- 7. Cuando el TFG/TFM deba realizarse en una empresa o institución externa a la Universidad de Alicante, se hará constar adjuntando un informe del posible cotutor o cotutora en el que manifieste el interés por el proyecto presentado.
- 8. La Comisión de TFG/TFM hará pública la relación provisional de cada estudiante con el TFG/TFM y tutora o tutor académico asignado. Asimismo, establecerá el procedimiento para su comunicación y un período de reclamaciones.
- 9. Una vez finalizado el período de reclamaciones, la Comisión de TFG/TFM hará pública la relación definitiva. Cualquier modificación posterior tendrá que ser de común acuerdo entre el alumnado y el profesorado afectado, y deberá contar la autorización de la Comisión.

Artículo 6.- Tribunales de los TFG/TFM

- 1. Para cada curso académico, se constituirán para cada grado o máster uno o varios tribunales evaluadores de los TFG/TFM en la forma que establezca la Junta del Centro.
- 2. El número de tribunales que habrá de constituirse para cada grado/máster vendrá determinado por el número de estudiantes matriculados, fijando la Comisión de TFG/TFM el número máximo por tribunal y los criterios para su constitución.
- 3. Cada tribunal estará compuesto por tres miembros titulares y tres suplentes a designar de entre el profesorado de la titulación correspondiente. Excepcionalmente, podrá designarse profesorado de otros títulos o personal colaborador externo con titulación universitaria, en ambos casos, nunca más de uno por tribunal.
- 4. Para establecer la presidencia y secretaría del tribunal evaluador se utilizará el criterio de categoría docente y antigüedad.

Artículo 7.- Exposición y evaluación de los TFG/TFM

- 1. Cada centre ha d'establir els criteris d'avaluació i el procediment de lliurament i defensa del TFG/TFM.
- 2. En acabar la defensa del TFG/TFM, el tribunal el valorarà i el qualificarà aplicant, si escau, la mitjana aritmètica de les qualificacions assignades al treball per cadascun dels seus membres.
- 3. La qualificació final, tant numèrica com qualitativa, es farà d'acord amb la normativa vigent.
- 4. La revisió de les qualificacions finals dels TFG/TFM es farà amb la prèvia presentació d'una reclamació raonada a la Comissió de TFG/TFM. En aquest àmbit serà aplicable la normativa vigent en matèria de reclamació d'exàmens o avaluacions de la Universitat d'Alacant.
- 5. En cap cas el tribunal tindrà potestat per a concedir una matrícula d'honor, però podrà proposar mitjançant informe raonat aquesta qualificació. Una vegada finalitzada l'avaluació de tots els TFG/TFM, la comissió de TFG/TFM es reunirà amb els presidents dels diferents tribunals per a estudiar les propostes realitzades i, d'acord amb la normativa vigent en matèria de qualificacions, assignar les matrícules d'honor corresponents.

Disposició transitòria

Els centres on s'imparteixen estudis de grau i/o màster disposen de sis mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta normativa per a aprovar i elevar a Consell de Govern les propostes elaborades d'acord a l'establit en l'apartat 3 de l'article 1.

Disposició final. Entrada en vigor

Aquesta normativa entrarà en vigor el curs acadèmic següent al de la seua publicació en el Butlletí Oficial de la Universitat d'Alacant, amb la prèvia aprovació pel Consell de Govern.

- 1. Cada centro debe establecer los criterios de evaluación y el procedimiento de entrega y defensa del TFG/TFM.
- 2. Finalizada la defensa del TFG/TFM el tribunal valorará éste, y lo calificará aplicando, en su caso, la media aritmética de las calificaciones asignadas al trabajo por cada uno de sus miembros.
- 3. La calificación final tanto numérica como cualitativa se realizará de acuerdo con la normativa vigente.
- 4. La revisión de las calificaciones finales de los TFG/TFM se realizará previa presentación de una reclamación razonada a la Comisión de TFG/TFM. En este ámbito será de aplicación la normativa vigente en materia de reclamación de exámenes o evaluaciones de la Universidad de Alicante.
- 5. En ningún caso el tribunal tendrá potestad para otorgar una Matrícula de Honor, pero podrá proponer mediante informe razonado esta calificación. Una vez finalizada la evaluación de todos los TFG/TFM, la Comisión de TFG/TFM se reunirá con las y los presidentes de los diferentes tribunales para estudiar las propuestas realizadas y, de acuerdo con la normativa vigente en materia de calificaciones, asignar las Matrículas de Honor correspondientes.

Disposición transitoria

Los centros donde se imparten estudios de grado y/o máster disponen de seis meses a partir de la entrada en vigor de esta normativa para aprobar y elevar a Consejo de Gobierno las propuestas elaboradas de acuerdo a lo establecido en el apartado 3 del artículo 1.

Disposición Final. Entrada en vigor

La presente normativa entrará en vigor el curso académico siguiente al de su publicación en el Boletín Oficial de la Universidad de Alicante, previa aprobación por el Consejo de Gobierno.